

Forhandling

Else Marie Mortensen (S):

Lovforslag nr. L 144 drejer sig om at indføre en forudseelighed i de behandlingsdomme, der i dag er tidsubegrænsede. Straffelovens § 16, sådan som det gælder i dag og også fremover, drejer sig om personer, der på gerningstidspunktet var utilregnelige, eller som er sindssyge eller svært retarderede og dermed henregnes som uegnede til straf i traditionel forstand.

Det er ikke ensbetydende med, at der ikke er behov for reaktioner, eller at vi ikke reagerer. Straffelovens § 68 og § 69 drejer sig om andre foranstaltninger, der kan blive og bliver iværksat, såfremt det findes formålstjenligt for at forebygge yderligere lovovertrædelser eller recidiv.

Bag de nugældende regler ligger såvel præventive hensyn og forebyggelse af ny kriminalitet som beskyttelse af lovovertræderen. Det er et område, der naturligt nok har en meget stor bevågenhed fra de pågældendes interesse- og patientorganisationers side. Bl.a. på den baggrund bad justitsministeren i januar 1998 Straffelovrådet om en fornyet behandling af de tidsubestemte foranstaltninger, ligesom han i tilfælde af behov for ændringer bad om forslag til hvilke, og hvordan sådan nogle ændringer af bestemmelserne i straffeloven kunne komme til at se ud.

Straffelovrådets arbejde resulterede i forslag til fire modeller af forandringer. En række organisationer har været hørt, og på den baggrund fremsætter justitsministeren nu lovforslag nr. L 144. Lovforslaget ligger tæt op ad det, som i betænkningen kaldes model 1, og som indeholder følgende elementer:

Når det drejer sig om det, man kalder personfarlig kriminalitet, foreslås det, at anklagemyndigheden skal indbringe foranstaltningen for retten 5 år efter afgørelsen, hvis retten ikke har været hørt inden for de seneste 2 år, f.eks. på opfordring fra en bisidder, og at retten derefter skal have sagen forelagt mindst hvert andet år. For den type af ikkepersonfarlig kriminalitet, der kan medføre institutionsanbringelse, fastsættes efter lovforslaget en længste tid på 5 år og en ny længste tid på 2 år, og retten skal derefter have sagen forelagt mindst hvert andet år.

For foranstaltninger, der ikke kan udmøntes i anbringelse, typisk sådan noget som tilsyn, foreslås en længste tid på 3 år, der ligeledes af

retten kan forlænges med en ny længste tid på 2 år under særlige forhold. Og så er der et element i forslaget, som går længere, nemlig at anklagemyndigheden herefter har fået lovfastet pligten til at påse foranstaltningerne, og at de ikke opretholdes i længere tid og i videre omfang end højst nødvendigt.

Spørgsmålet om tidsubegrænsede sanktioner efter straffeloven er et uendelig følsomt område, hvor vi som lovgivere er nødt til at afbalancere utrolig mange hensyn. En straf, der ikke bliver forstået, er naturligvis meningsløs, og det er bl.a. sådan nogle overvejelser, der ligger bag de sanktioner, der kaldes straffri, men som oplevs som svært belastende strafforanstaltninger af de pågældende lovovertrædere.

Der vil formentlig blive tale om en grundig og facetteret udvalgsbehandling af de her spørgsmål. Jeg tror også, vi kan forvente foretrædere og henvendelser fra interesseorganisationerne ud over det, de allerede har udtalt i deres høringsvar.

Fra den socialdemokratiske folketingsgruppe tilsiger vi vores positive medvirken og støtter som gruppe forslaget.

Karsten Nonbo (V):

Der er to formål med dette lovforslag, skriver justitsministeren i bemærkningerne til lovforslaget, nemlig at sikre en vis tidsbegrænsning af de foranstaltninger, som psykisk afvigende lovovertrædere kan idømmes efter straffelovens § 68 og § 69, og læg så mærke til de efterfølgende ord: i stedet for straf. Altså allerede her fastslås det, at behandlingsdommen ikke skal sammenlignes med straf. Personen er jo ikke strafegnet.

Og som formål nummer to står der: at sikre en regelmæssig domstolskontrol med de foranstaltninger, der ikke er tidsbegrænsede. Jeg tror, at alle partier her i Folketinget er enige i hensigten med det her lovforslag, og når jeg så stiller nogle kritiske spørgsmål, er det ikke, fordi Venstre som sådan er imod de initiativer. Jeg vil bare sikre mig, at løsningen, at midlet bliver det rette. Og det tror jeg at vi alle er enige i.

Og derfor vil jeg stille disse spørgsmål, som lyder: Er det domstolene, som skal holdes ansvarlige for, at personerne ikke gemmes og glemmes? Er det ikke lægerne på institutionerne, som har ansvar for det? Var det måske ikke bedre, at de fik flere ressourcer, end at der bruges ressourcer hos domstolene på kontrol?